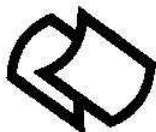

چگونه ارزیاب خسارت بیمه‌ای شویم؟

مهندس ابراهیم ایران‌نژاد
ارزیاب خسارت بیمه‌ای

انتشارات پوشش‌رگستر

مجموعه نشریات حقوقی، اقتصادی و اجتماعی

سرشناسه:	ایران نژاد، ابراهیم، ۱۳۶۰ -
عنوان و پدیدآور:	چگونه ارزیاب خسارت بیمه‌ای شد؟ - ابراهیم ایران نژاد.
مشخصات نشر:	تهران: پوشش گستر، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری:	۱۵۳ ص.
شابک:	978-600-6643-24-3
وضعیت فهرست نویسی:	فیا
یادداشت:	کتابنامه.
موضوع:	خسارت - ایران، Iran - Damages؛ تأمین خسارت - ایران، Insurance law - Iran؛ حقوق بیمه - ایران، Indemnity - Iran.
رده‌بندی کنگره:	۱۳۹۵ ج ۸ الف/۸۳۴ KMH
رده‌بندی دیویی:	۳۴۶/۵۵۰۳
شماره کتابشناسی ملی:	۴۳۶۶۰۴۲

درباره نویسنده کتاب

مدیرعامل شرکت ارزیابی خسارت بیمه‌ای ایرانیان پوشش

مهندس نرم‌افزار کامپیوتر با معدل ۱۸/۱۳

کارشناس حرفه‌ای مدیریت بیمه با معدل ۱۹/۵۱

و دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت مالی بیمه در دانشگاه تهران

دارای گواهینامه‌های ارزیابی خسارت بیمه‌های اتومبیل، اکچوئری و داوری در دعاوی بیمه

نشانی: تهران، خ ولیعصر، ابتدای یوسف‌آباد، خ هفتم، پلاک ۱۴ ساختمان ایرانیان پوشش

تلفن: ۰۲۱-۸۴۲۲۸ ۹۹۹ الی ۰۲۱-۸۴۲۲۹۰۰۰

iran044@yahoo.com

www.ipinsur.ir

انتشارات پوشش گستر

چگونه ارزیابی خسارت بیمه‌ای شویم؟

مهندس محسن ایران‌نژاد

ناظر فنی باقر صابری

چاپ اول: تهران، ۱۳۹۰

تعداد: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ: کتاب شمس

شابک: ۳ - ۲۴ - ۶۶۴۳ - ۶۰۰ - ۹۷۸

ISBN: 978-600-6643-24-3

ناشر: پوشش گستر

کلیه حقوق چاپ و نشر برای مؤلف محفوظ است.

نشانی: تهران، خ پاسداران، میدان نوبنیاد، خ گلزار، کوچه شب‌بو، شماره ۲، واحد ۸

کد پستی ۱۶۹۳۷۳۸۳۳۷، تلفکس ۲۲۹۳۳۲۸۴، همراه ۰۹۱۲۳۴۹۹۰۲۱

نشانی وبلاگ www.poosheshgostar.blogfa.com

پست الکترونیکی poosheshgostar@yahoo.com

قیمت: ۱۵۰/۰۰۰ ریال

فهرست مطالب

۹	مقدمه
۱۳	فصل اول: مفاهیم و اصطلاحات بیمه‌ای مرتبط
۱۳	بیمه
۱۵	بیمه‌گذار
۱۷	بیمه‌گر
۱۷	حق بیمه
۱۸	موضوع بیمه
۱۸	خسارت (غرامت)
۱۸	نفع بیمه‌ای
۱۸	فرانشیز
۱۹	بیمه‌نامه
۱۹	خسارت
۲۱	نظریه خسارت در حقوق ایران و انگلستان
۲۷	شخص حقیقی و حقوقی
۳۰	شخص حقوقی در حقوق عمومی
۳۱	شخص حقوقی در حقوق خصوصی

۳۲	حادثه
۳۳	ارزیاب خسارت
۳۷	فصل دوم: ضرورت حضور ارزیاب خسارت در بازار بیمه
۳۸	الزامات قرارداد بیمه
۴۰	حفاظت‌های نهادی از حقوق بیمه‌گزار
۴۱	داوری بی طرفانه
۴۲	نظریه خطر و تأمین حق در بیمه
۴۲	کارکرد نهاد ارزیابی مستقل خسارت
۴۳	نگاه درآمدی به حرفه ارزیابی خسارت
۴۴	نقش بیمه مرکزی: جمهوری اسلامی ایران
۴۵	فصل سوم: شرایط و فرایند دریافت پروانه فعالیت ارزیابی خسارت
۴۵	شرایط عمومی ارزیاب خسارت
۴۵	شرایط ارزیاب خسارت حقیقی
۴۷	سابقه کاری متقاضی دریافت پروانه فعالیت
۴۷	سابقه کاری از شرکت بیمه
۴۸	سابقه کاری از شرکت یا مؤسسه ارزیابی خسارت بیمه‌ای
۴۸	سابقه کاری از سایر مراکز
۴۸	ماهیت و تفکیک کد زمینه‌های تخصصی
۵۰	شرایط ارزیاب خسارت حقوقی
۵۳	فرایند و شرایط دریافت پروانه فعالیت ارزیاب خسارت حقیقی
۵۴	آزمون کتبی
۵۴	مصاحبه حضوری تخصصی
۵۵	مرجع صدور پروانه ارزیابی خسارت
۵۸	فرایند و شرایط دریافت پروانه فعالیت ارزیاب خسارت حقوقی

۶۳	فصل چهارم: وظایف و مهارت‌های ارزیاب خسارت
۶۳	مفهوم ارزیابی خسارت بیمه‌ای
۶۵	انواع ارزیاب خسارت بیمه‌ای
۶۵	ارزیاب خسارت متمرکز
۶۶	ارزیاب خسارت غیرمتمرکز (مستقل)
۶۹	وظایف و مهارت‌های ارزیاب خسارت
۷۰	بررسی درباره علت حادثه و وقوع خسارت
۷۰	تعیین مقدار خسارت قابل پرداخت و مراحل آن
۷۰	تعیین تعهد بیمه‌گر طبق شرایط بیمه‌نامه
۷۱	دادگاه برای تعدیل و تصفیه خسارت
۷۱	روابط عمومی ارزیاب خسارت
۷۲	روابط سازنده ارزیاب خسارت
۷۳	دانش فنی ارزیاب خسارت
۷۳	مهارت‌های ارزیاب خسارت
۷۴	تفاوت کارشناس و ارزیاب خسارت
۷۵	مزیت‌های به کارگیری ارزیاب خسارت
۷۷	فصل پنجم: قرارداد، مسئولیت ارزیاب خسارت و آثار آن
۷۷	تعریف و تبیین قرارداد
۷۹	عقد و شرایط لازم برای آن
۸۱	طرف‌های قرارداد ارزیابی خسارت
۸۴	شیوه ارزیابی خسارت
۸۴	رفع اختلاف طرف‌های قرارداد ارزیاب خسارت
۸۵	مسئولیت و انواع آن
۸۷	مسئولیت کیفری
۸۸	مسئولیت مدنی
۸۹	مسئولیت قراردادی

۹۰	مسئولیت انتظامی
۹۰	مسئولیت اخلاقی
۹۲	مسئولیت ارزیاب خسارت
۹۴	ضمانت اجرای گزارش ارزیابی خسارت

۱۰۳	منابع
-----	-------

۱۰۷	پیوست‌ها
	آن‌نامه اعطای پروانه و نحوه فعالیت مؤسسات ارزیابی
۱۰۷	خسارت بیمه‌ای (آیین‌نامه ۵۰) و مکمل‌های آن
۱۱۲	آیین‌نامه تأسیس و ارزیابی خسارت بیمه‌ای (آیین‌نامه ۸۵)
	دستورالعمل ارزیابی خسارت بیمه‌ای برای اعطای پروانه ارزیابی
۱۱۷	خسارت بیمه‌ای
۱۱۹	سوگندنامه ارزیاب خسارت بیمه‌ای
۱۲۰	تعهدنامه ارزیاب خسارت بیمه‌ای
	تعهدنامه مقررات مبارزه با پول‌شویی برای دریافت پروانه ارزیابی
۱۲۱	خسارت بیمه‌ای (حقیقی)
	تعهدنامه مقررات مبارزه با پول‌شویی برای دریافت پروانه ارزیابی
۱۲۲	خسارت بیمه‌ای (حقوقی)
۱۲۳	اساسنامه شرکت ارزیابی خسارت بیمه‌ای (سهامی خاص)
۱۳۹	اساسنامه مؤسسه ارزیابی خسارت بیمه‌ای
۱۴۴	سقف تعهدات بیمه‌نامه مسئولیت مدنی برای ارزیاب خسارت بیمه‌ای
۱۴۵	نمونه پروانه ارزیاب خسارت بیمه‌ای حقیقی
۱۴۶	نمونه پروانه ارزیاب خسارت بیمه‌ای حقوقی
۱۴۸	توضیحاتی درباره پروانه ارزیابی خسارت بیمه‌ای حقوقی
۱۴۹	برخی از انواع مؤسسات غیر تجاری و اشخاص حقوقی

مقدمه

در سایه افزایش روزافزون شمار شرکت‌های بیمه، کمتر کسی را می‌توان یافت که برای خرید بیمه و دریافت خسارت، به این شرکت‌ها مراجعه نکرده باشد. در این میان، روش بررسی مقدار خسارت و جبران آن، یکی از چالش‌های رایج بین بیمه‌گزاران به‌گزاران است. تجربه نشان می‌دهد که برخی از بیمه‌گزاران، از نحوه جبران خسارت یا مقدار خسارت دریافتی چندان رضایت ندارند. شاید بتوان گفت این نارضایتی در این ریشه دارد که شرکت بیمه، خود اقدام به بررسی و تعیین مقدار خسارت می‌کند. این روش بررسی و تعیین مقدار خسارت مانند این است که در مسابقه فوتبال، یکی از دو طرف مسابقه، خود نقش داور را نیز بر عهده بگیرد و در موارد اختلاف، داور کند. در این حالت، نه تنها قوه قضاوتیه و چگونگی اجرای آن ناعادلانه و جانب‌دارانه خواهد بود، بلکه در نهایت، این مسابقه پرتنش، اعتراضات بسیار در پی خواهد داشت. درواقع، نباید انتظار داشت مسابقه‌ای که چنین قواعدی بر آن حاکم است بر مبنای رقابت عادلانه و مبتنی بر رضایت دو طرف انجام شود. به این ترتیب،

ارزیابی مستقل و بی طرفانه خسارت و اجرای مفاد قرارداد بیمه، لازمه جلوگیری از تضییع حقوق بیمه‌گذار است.

یک سؤال اساسی برای بیمه‌گذاران این است که چرا در تعیین نحوه جبران خسارت، اختیار عمل در دست بیمه‌گر است؟ چرا شرکت بیمه که خود یکی از دو طرف قرارداد بیمه است به‌طور یک‌جانبه مجاز به ارزیابی اولیه، بررسی مطابقت حادثه با شرایط بیمه‌نامه و پذیرش یا رد خسارت است؟

چون بیمه‌گذاران؛ به‌ویژه بیمه‌گذاران خرد و غیرتجاری دانش چندانی درباره شرایط بیمه‌نامه ندارند در صورت بروز اختلاف، چه گزینه‌هایی برای دفاع از حقوق آنها وجود دارد؟ بنابراین نتایج مطالعات جهانی، این‌گونه نتیجه‌گیری شده که صنعت بیمه ایران برای احقاق حقوق بیمه‌گذاران و تضمین اجرای مفاد قرارداد بیمه، به نهاد ارزیابی مستقل از شرکت‌های بیمه، نیاز دارد.

در پی بررسی‌های کارشناسی، شورای عالی بیمه آیین‌نامه شماره ۵۰ با عنوان آیین‌نامه اعطای پروانه و نحوه فعالیت مؤسسات ارزیابی خسارت بیمه‌ای را در سال ۱۳۸۲ تصویب کرد. آیین‌نامه مذکور، که در چارچوب بند ۵ ماده ۱۷ قانون تأسیس بیمه مرکزی تدوین شده، در ابتدا در قالب چهار آیین‌نامه مکمل اصلاح شد. در پی نقد و بررسی کارشناسان این حوزه و اعلام ملاحظات اصلاحی به شورای عالی بیمه، آیین‌نامه شماره ۸۵ با عنوان آیین‌نامه تنظیم امور ارزیابی خسارت بیمه‌ای جایگزین آیین‌نامه ۵۰ شد.

اکنون ارزیابان خسارات بیمه‌ای حلقه گم‌شده صنعت بیمه در ایران هستند و آثار علمی و پژوهشی قابل اتکایی درباره فعالیت آنها وجود ندارد. امیدواریم در آینده نزدیک، شاهد انتشار منابعی در زمینه ارزیابی خسارت بیمه‌ای باشیم. نویسنده با درک نیاز صنعت بیمه به پژوهش در این زمینه تخصصی، به جمع‌آوری اطلاعات بیشتر پرداخته است. در پی

این هدف، در شهریور ۱۳۹۴، به نمایندگی از شرکت سهامی ارزیابان ایرانیان پوشش (نخستین شرکت ارزیابی خسارت بیمه‌ای دارای پروانه فعالیت از بیمه مرکزی) برای مطالعه و تحقیق بیشتر، عازم اروپا شد و از شرکت‌های معتبر ارزیابی خسارت بیمه‌ای در کشورهایمانند ایتالیا، آلمان، اتریش، بلژیک، هلند و فرانسه بازدید کرد. در این سفر پژوهشی شرکت بیمه آکسا و شرکت ارزیابی خسارت بیمه‌ای تکرا مورد مطالعه قرار گرفت. گفتنی است که آکسایکی از بزرگ‌ترین شرکت‌های بیمه جهان است که با بیش از ۱۰۲ میلیون مشتری در ۵۶ کشور، حدود ۱۵۷ هزار کارشناس فنی دارد. در این سفر پژوهشی، نویسندگان دریافت که یکی از عوامل موفقیت این شرکت، این است که برای فروش و ارایه محصولات به‌روز، از برنامه‌ها و سیاست‌های استراتژیک متمرکز بهره برده است. علاوه بر این، تمام خدمات فنی ارزیابی و پرداخت خسارت را به شرکت‌های ارزیابی خسارت به‌ای برون‌سپاری کرده است.

از دیگر یافته‌های تحقیقات نویسندگان در خارج از کشور این بود که در فعالیت بیمه‌گری، مقررات متناسب با نیازهای روزمره بیمه‌گذاران و صنعت بیمه تهیه و تنظیم می‌شود. با توجه به نیاز کشور به اصلاحات جدی و بررسی‌های محققانه، امید می‌رود که در میان صنعت بیمه به این مهم توجه کنند و برای تدوین مقررات حاکم بر حقوق بیمه‌گران، بیمه‌گذاران و ارزیابان خسارت مستقل، اقدام جدی راساسی انجام دهند. لازم به توضیح است که تبصره ماده ۳۹ قانون بیمه اجباری خسارات وارده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه (مضرب خرداد ۱۳۹۵)، به صراحت به ارزیابان خسارت بیمه‌ای پرداخته است. امیدواریم که در آینده نزدیک، بیمه مرکزی و شورای عالی بیمه مقررات متناسب با این تبصره قانون را برای گسترش بهره‌گیری از خدمات ارزیابان خسارت در صنعت بیمه فراهم کنند.

این کتاب می‌کوشد نهاد مستقل ارزیابی خسارت را به عنوان تدبیر معقول برای کاهش مخاطرات احتمالی همراه قرارداد بیمه معرفی کند. این نهاد برای تضمین حقوق بیمه‌گزاران، بیمه‌شدگان و یا خسارت‌دیدگان و افزایش احساس ایمنی در جامعه ضروری است. نویسنده در حد توان علمی و تجربه عملی خود کوشیده است وظایف، مهارت‌ها و مسئولیت‌های ارزیاب خسارت و نیز شرایط و فرایند دریافت پروژه فعالیت او را تشریح کند.

در پایان لازم است که از زحمات بی‌شائبه ناظر فنی کتاب، آقای باقر صارمی تشکر کنم. با دقت و نکته‌سنجی، پیش‌نویس کتاب را مطالعه کردند و با اصلاحات ایشان، متن شایسته‌ای در اختیار خوانندگان قرار گرفته است. البته، همواره بر با و پذیرای نظرهای اصلاحی و انتقادهای سازنده، در جهت بهبود و غنای هر چه بیشتر این اثر هستیم. انتظار دارم با مطالعه این کتاب و بیان پیشنهادها و اصلاحی، مرا در تکمیل و تدوین اثری ماندگار در حوزه ارزیابی خسارت بیمه‌ای یاری کنید.

سرانجام، به رسم قدرشناسی، برخیزم می‌دانم از رئیس کل محترم بیمه مرکزی و مدیران صنعت بیمه حمید به سپاسگزاری کنم. امید است تلاش انجام‌شده در آرایه این اثر، مورد توجه خوانندگان و فعالان صنعت بیمه قرار گیرد.

ابراهیم ایران‌نژاد

تهران، پاییز ۱۳۹۵